

FAYAT, Hendrik, politicus (Sint-Jans-Molenbeek 28 juni 1908).

Na studies aan het Koninklijk Atheneum en de Vrije Universiteit te Brussel werd hij in 1933 doctor in de rechten, was van 1933 tot '35 aspirant van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en vestigde zich in 1935 als advocaat in Brussel. In 1939-'40 was hij privé-secretaris van verscheidene ministers en van september 1940 tot februari '42 trad hij op als rechtskundig adviseur van de Belgische Diensten in onbezet Frankrijk, waarna hij van juni tot november 1942 vrijwilliger was in de Belgische strijdkrachten in Groot-Brittannië. Van 1942 tot '43 was hij rechtskundig attaché bij het Belgische ministerie van buitenlandse zaken in Londen, van juni 1943 tot oktober '44 kabinetschef van de minister van binnenlandse zaken in Londen, August de Schryver, en dan tot februari 1945 te Brussel kabinetschef van dezelfde die toen Deputy Prime Minister was. Daarna kreeg hij de titel van ere-kabinetschef.

In februari 1946 werd Hendrik Fayat socialistisch kamerlid voor Brussel, wat hij bleef tot 1971. Van 1957 tot '58 en van 1968 tot '71 was hij minister van buitenlandse handel, van 1961 tot '65 minister,

adjunct voor buitenlandse zaken, van 1965 tot '66 minister, staatssecretaris voor Europese zaken. In 1972 werd hij staatssecretaris voor buitenlandse handel, in 1973 staatssecretaris voor het havenbeleid. Ondertussen was hij in 1961 hoogleraar geworden aan de Nederlandse rechtsfaculteit van de Brusselse universiteit.

Van 1952 tot '54 was Fayat voorzitter van het Vlaams Pleitgenootschap en sinds 1954 is hij voorzitter van de August Vermeylenkring, die talrijke binnen- en buitenlandse prominenten uit de politieke, sociale en culturele wereld naar Brussel uitnodigde en die een der voorname uitingen is van de Vlaams-socialistische aanwezigheid in de hoofdstad.

Hendrik Fayat is van moederszijde afkomstig uit het Veurne-Ambachtse, waar hij als kind werd geschokt door de vernieling van de Vlaamse Heldenhuldezerkjes uit de Eerste Wereldoorlog. Zijn vader was een bediende die in het Brusselse een rol speelde in de plaatselijke socialistische organisatie. De zoon maakte zo kennis met de toestanden bij de Vlaamse arbeiders in de hoofdstad. „Ik ben flamingant geworden, omdat ik socialist was”, getuigde hij later in Het Pennoen.

Fayat verwierf zich als Kamerlid vrij spoedig naam als briljant voorvechter van de Brusselse Vlamingen en, in zijn partij, als aanvoerder van de linkse intellectuelen die de boodschap van August Vermeylen trouw wensten te blijven.

In 1954-'55 schreef hij een aantal hoofdartikelen in het socialistisch dagblad Vooruit, die hij in 1955 bundelde onder de titel De Vlaamse Beweging - Naar de vervulling. Hij beëindigde de brochure als volgt: „In het Europa van morgen kunnen wij, indien wij onszelf blijven, opnieuw een eervolle plaats innemen. Vlaanderen, schreef Vermeylen - neen! Groot-Nederland: zien ze dan niet hoe schoon het daar ligt in Europa, tussen de grootste naties in, aan de samenloop der Duitse, Franse, Engelse geestesstromingen?”

In alle gemoedsrust placht Fayat op internationale vergaderingen, als Belgisch minister, Nederlands of Engels te spreken, liever dan Frans, wat geregeld boze reacties uitlokte in de Franstalige Brusselse pers.

Om de achterstelling van de Vlamingen op het departement van buitenlandse zaken tegen te gaan, verzocht hij het parlement om uitzonderlijke maatregelen: extra-aanwerving van jonge Vlaamse academici (de zgn. Fayat-boys) zuiverde geleidelijk de toestand in de diplomatieke diensten aan. De tweede wet die zijn naam draagt, voorziet de instelling van taalrollen in de Belgische diplomatie, waardoor het gebruik van de Nederlandse taal in de Belgische vertegenwoordiging in het buitenland gewaarborgd wordt op grond van de algemene taalwetgeving.

Fayats flamingantisme, steunende op een diep inzicht in de gehele Nederlandse cultuur, verwekte ten slotte zoveel wrevel bij de Franstaligen in de Brusselse partijfederatie, dat het tot een scheuring kwam: toen Fayat in 1968 bij de poll naar een niet-verkiesbare plaats werd verdrongen, scheidden de Vlaamse socialisten zich af en richtten zij, onder leiding van H. Fayat en Fr. Gelders, een eigen Belgische Socialistische Partij-federatie op, de zgn. Rode Leeuwen (z. aldaar), waardoor Fayat zijn kamerzetel kon behouden, althans tot 1971.

WERKEN: *De Vlaamse beweging - Naar de vervulling* (1955); - *De Nederlandse taal en letterkunde in het Europa van morgen*, in *De Brusselse Post* (1963); - *Het Europese vraagstuk* (1966).

LITERATUUR: J. Olsen, *Al pratend met prof. H. Fayat*, in *Het Pennoen* (februari 1967).

MANU RUYSS